**ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ**
**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

**ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

**«Παθήσεις Μαστού»**

# ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

## Επικουρικές Θεραπείες στην Αντιμετώπιση του Καρκίνου του Μαστού

**Β΄ Εξάμηνο**

Ακαδημαϊκό έτος 2026–2027

## ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### ΓΕΝΙΚΑ

| | | | |
|---|---|---|---|
| **ΣΧΟΛΗ** | Επιστημών Υγείας | | |
| **ΤΜΗΜΑ** | Ιατρική Σχολή | | |
| **ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ** | Μεταπτυχιακό (επίπεδο 7 του Εθνικού και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων) | | |
| **ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ** | 077006 | **ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ** | **Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ** |
| **ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ** | **ΜΑΘΗΜΑ 2ο:**<br>**ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ** | | |

| **ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**<br>*σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων* | **ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ** | **ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ** |
|---|---|---|
| Διαλέξεις | 4 | 8 |
| *Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).* | | |

| | |
|---|---|
| **ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**<br>*γενικού υποβάθρου,*<br>*ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης*<br>*γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων* | Ειδικού Υποβάθρου |
| **ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:** | Το μάθημα οργανώνεται σε διαδοχικές θεματικές ενότητες, σύμφωνα με τη δομή του Π.Μ.Σ. |
| **ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:** | Ελληνική |
| **ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS** | Όχι |
| **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)** | https://eclass.uoa.gr/courses/MED2484/ |

### ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

*Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.*

*Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α*

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο*

*Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*

- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- *Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής θα μπορεί να:

Γνώσεις

- γνωρίζει σε βάθος τις επικουρικές θεραπείες (ακτινοθεραπεία, χημειοθεραπεία, ορμονοθεραπεία, στοχευμένες θεραπείες και ανοσοθεραπεία) και τη διαχείριση των επιπλοκών τους, σύμφωνα με τις τρέχουσες εθνικές και διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες (ΜΑ3)·

Ικανότητες

- ενσωματώνει στη φροντίδα της ασθενούς την ψυχολογική υποστήριξη, τη διαχείριση του πόνου, την ποιότητα ζωής και τη μακροχρόνια παρακολούθηση, με επαγγελματική και ηθική υπευθυνότητα (ΜΑ8)·
- εργάζεται αυτόνομα, ασκεί κριτική και αυτοκριτική και επικαιροποιεί συνεχώς τις γνώσεις του με βάση τις εξελίξεις του πεδίου (ΜΑ9).

**Γενικές Ικανότητες**

*Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.*

| | |
|---|---|
| *Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών* | *Σχεδιασμός και διαχείριση έργων* |
| *Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις* | *Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα* |
| *Λήψη αποφάσεων* | *Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον* |
| *Αυτόνομη εργασία* | *Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου* |
| *Ομαδική εργασία* | *Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής* |
| *Εργασία σε διεθνές περιβάλλον* | *Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης* |
| *Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον* | …… |
| *Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών* | Άλλες… |
| | ……. |

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

**ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ**

Το μάθημα περιλαμβάνει τέσσερις θεματικές ενότητες:

2.1. Αρχές Ακτινοθεραπείας

- Βασικές αρχές – Μηχανισμός δράσης της ακτινοθεραπείας
- Εξωτερική ακτινοθεραπεία – Σύγχρονες τεχνικές – Ενδοκοιλοτική
- Διεγχειρητική ακτινοθεραπεία
- Επιπλοκές ακτινοθεραπείας και αντιμετώπιση

- Ακτινοθεραπεία και αποκατάσταση μαστού
- Κλινικές ενδείξεις ακτινοθεραπείας. Κατευθυντήριες οδηγίες

2.2. Χημειοθεραπεία – Ορμονοθεραπεία στον Καρκίνο του Μαστού

- Γενικές αρχές χημειοθεραπείας και είδη χημειοθεραπευτικών φαρμάκων στον καρκίνο του μαστού
- Προεγχειρητική χημειοθεραπεία στον καρκίνο του μαστού
- Γονιδιακές υπογραφές στον καρκίνο του μαστού
- Ορμονικές θεραπείες στον καρκίνο του μαστού
- Ανεπιθύμητες ενέργειες χημειοθεραπείας, ανοσοθεραπείας και στοχευμένων θεραπειών και τρόποι αντιμετώπισης
- Ανεπιθύμητες ενέργειες ορμονοθεραπείας και τρόποι αντιμετώπισης

2.3. Στοχευμένες Θεραπείες – Ανοσοθεραπεία στον Καρκίνο του Μαστού

- Στοχευμένες θεραπείες στον καρκίνο του μαστού – αντι-HER2
- CDK 4/6 αναστολείς στον καρκίνο του μαστού
- PARP αναστολείς: Νεότερες ενδείξεις
- Ανοσοθεραπεία στον καρκίνο του μαστού
- Ογκολογική παρακολούθηση (follow up) ασθενών με καρκίνο μαστού

2.4. Ειδικά Θέματα στον Καρκίνο του Μαστού

- Αναισθησιολογία στη χειρουργική του μαστού – Διαχείριση του πόνου σε ασθενείς με καρκίνο μαστού
- Ο ρόλος του τρόπου ζωής στον καρκίνο μαστού – Μακροχρόνια υποστήριξη ασθενών – Survivorship Clinic
- Ψυχολογική υποστήριξη του ασθενούς με καρκίνο μαστού
- Η νοσηλευτική στην πρόληψη και αντιμετώπιση των επιπλοκών από τις θεραπείες του καρκίνου του μαστού
- Ο ρόλος των οργανωμένων Μονάδων Μαστού
- Ο ρόλος του Ογκολογικού Συμβουλίου στη διαχείριση των ασθενών με καρκίνο μαστού
- Το μέλλον στην ογκολογία του μαστού

**ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

<table>
<tr><td>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ<br>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</td><td>Μεικτή εκπαίδευση: 70% σύγχρονη εξ αποστάσεως (μέσω της πλατφόρμας Webex) και 30% διά ζώσης.</td></tr>
<tr><td>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ<br>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</td><td>• Χρήση προβολέα για παρουσιάσεις τύπου PowerPoint στη διδασκαλία.<br>• Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την ανάρτηση του εκπαιδευτικού υλικού και των ανακοινώσεων.<br>• Χρήση του ιδρυματικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (@uoa.gr) και της πλατφόρμας e-class για την επικοινωνία με τους φοιτητές.<br>• Χρήση της πλατφόρμας Webex για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία.</td></tr>
<tr><td>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ<br><br>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</td><td><table><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></table></td></tr>
</table>

| | |
|---|---|
| *Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.*<br><br>*Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS* | Σύνολο Μαθήματος (8 ECTS) — ***200 ώρες*** |
| **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ**<br><br>*Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης*<br><br>*Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες*<br><br>*Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.* | Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται στην ελληνική γλώσσα, μέσω γραπτής εξέτασης με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις απαιτείται παρακολούθηση τουλάχιστον του 80% των ωρών του μαθήματος.<br><br>Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1–10 και προβιβάσιμος είναι ο βαθμός πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του.<br><br>Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στην έναρξη του μαθήματος και είναι προσβάσιμα στην πλατφόρμα e-class. Σε περίπτωση αποτυχίας ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπει ο Κανονισμός του Π.Μ.Σ. |

**ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

**Προτεινόμενη βιβλιογραφία:**

Dixon JM, Barber MD (eds). Breast Surgery: A Companion to Specialist Surgical Practice. 7th ed. Elsevier; 2023.

**Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**

The Breast. Elsevier.

Breast Cancer Research and Treatment. Springer.

Το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος αναρτάται στην Ηλεκτρονική Τάξη (e-class) του ΕΚΠΑ.